

УДК 339.9 + 316.324 + 008.2

К. Є. Двойних,

к. е. н., докторант, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова

ІНВАРІАНТНІ ЧИННИКИ ГОДУВАЛЬНОГО ЛАНДШАФТУ: ВЕКТОРНІ ОЗНАКИ ТА ЛІНІЙНЕ ПРИСКОРЕННЯ ЕТНІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

K. Dvoynykh,

PhD (Economics), Doctoral candidate, Odessa national university

THE FEEDING LANDSCAPE INVARIANT FACTORS: VECTOR CHARACTERISTICS AND LINEAR ACCELERATION OF ETHNICAL PROCESSES

Стаття присвячена загальній проблемі встановлення казуального зв'язку між динамікою етнічних процесів (колективної психології та стереотипів поведінки) із перспективами розвитку аграрного сектору в умовах сучасної світової економіки (домінування семантичної складової над політекономічною). В умовах сільськогосподарської економіки етнічний феномен розглядається як невід'ємна частина годувального ландшафту (екологічної ніші). Встановлення взаємодій між етнічними процесами та ефективністю сільськогосподарства потребує розробки відповідних теоретичних та методологічних засад. У цьому контексті в статті розв'язується локальна задача — розглянути особливості векторних ознак та феномен лінійного прискорення етнічних процесів. Усвідомлення їх вагомості дозволить визначити найбільш проблемні ділянки наукового пошуку у цьому напрямі, а також зосередити увагу на перспективних "точках росту" аграрного сектору. Насамперед, це стосується ключової проблематики сільськогосподарської економіки — як своєчасно усвідомити, яка саме діяльність є правильною замість того, щоб намагатися більш ефективно виконувати заздалегідь визначені та відомі операції.

The article is devoted to casual interrelation establishment common problem between ethnical processes (collective psychology and behavior stereotypes) dynamic and agricultural sector development perspectives in modern world economy conditions (the semantic essence dominating over the political economy one). In the neo-economy conditions dominating the ethnical phenomenon is being considered as an essential part of feeding landscape (ecological niche). Therefore, the immediate (direct) interrelation establishment between ethnical processes and agriculture effectiveness is requiring its own theoretical and methodological basis working out. In this context in the article is solved the local problem: to consider ethnical processes vector features and linear acceleration phenomenon. Their importance understanding permits to define the most problematical spheres for known direction science search. But also: to focus researching attention into agricultural sector perspective resonance points. Primarily, it concerns to basic answer of neo-economy key question: not how more effectively provide apriority defined and known operations, but how to understand promptly — which from a number of possible kinds of activities are the right ones.

Ключові слова: світова економіка, годувальний ландшафт, екологічна ніша, аграрний сектор, моделювання, суперетнос, етнічні процеси.

Key words: World economy, feeding landscape, ecological niche, agriculture, simulation, super-ethnos, ethnical processes.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Як економічний інваріант етнічний чинник має суттєвий потенціал для прогнозу та моделювання в аграрній сфері. Цей потенціал необхідно досліджувати, закладаючи підвалини відповідних теоретичних та методологічних засад. Насамперед, це стосується використання суто специфічних характеристик етнічних процесів в умовах сучасної світової економіки. Зокрема йдеться про феномен лінійного прискорення у споживанні енергії етнічними колективами. Раніше було висвітлено, що в контексті оцінки ефективності аграрного сектору вкрай необхідним є врахування такої ознаки етнічних процесів як дивергенція векторного поля [1]. Ди-

вергенція не залежить від обраної в конкретному випадку системи координат. Саме тому науковий розгляд економічного прояву етнічного феномена не є обмеженим чіткими рамками окремих дисциплін. Етнічний чинник є інваріантом, тобто цілком самостійною цільністю крізь будь-які призми. Етнос як природне джерело енергії є інваріантом відносно всіляких підходів до кількісного та якісного оцінювання ступеня його прояву. Звідси виникають різноманітні проблеми з коректністю інтерпретації численних фактичних даних, отриманих у цих системах виміру, але не скоригованих з головним — джерелом енергії, проявом якої насправді і обумовлена поява цих багатьох фактів [2, с. 132—150]. На

підставі виокремлення ознак етнічних процесів стане можливим здійснювати ефективне моделювання та прогноз динаміки аграрного сектору в умовах сільськогосподарської економіки.

Етнічний процес є процесом споживання та кругообігу природної енергії. Тому його дивергенції є неодмінно притаманним інваріантною ознакою лінійного прискорення. Ознаці лінійного прискорення у споживанні енергії (що трансформується через екологічну нішу годувального ландшафту) в науковій літературі практично неможливо знайти безпосередній опис та узагальнену характеристику. Водночас, це цілком можливо здійснити шляхом часткового виокремлення та системного синтезу висновків із окремих досліджень, які формально не стосуються ані етнічних процесів, ані проблем ефективності сільського господарства [3, с. 57—59]. Отже, проблема полягає у чіткому формулюванні сутності та значення лінійного прискорення етнічної дивергенції для моделювання та прогнозу в аграрному секторі

Аналіз останніх досліджень свідчить, що практично будь-яких системних вивчень ролі лінійного прискорення (тим більш, в контексті етнічних процесів) у споживанні енергії для сільського господарства в умовах сучасного світового ринку практично не існує. Відомі джерела, з яких окремо можна "витягнути" цей чинник (лінійність прискорення як інваріантну складову), можуть бути задіяні лише як такі, що опосередковано стосуються прояву етнічних ознак в аграрній сфері. Зокрема це праці В.І. Вернадського, В.Р. Вільямса, А.М. Гумільова, О.О. Меньяйлова, А.В. Мілова, О.С. Панаріна, О.С. Паршева, Ю.П. Платонова та інших. У цьому контексті, зокрема, Д.Б. Богоявленська зосереджує увагу на ототожненні лінійності прискорення в дивергенції етнічного феномену із немотивованим визначенням мети (НМВМ) [4, с. 139—229], а О.О. Меньяйлов узагальнює прояв цієї етнічної ознаки в контексті глобальної геополітики та сучасної світової економіки [5, с. 183—225]. У працях О.С. Панаріна та О.П. Паршева систематизовано інтегральні економічні наслідки проявів ознак лінійного прискорення в процесах етнічної дивергенції [6, с. 111—147; 7, с. 106—161]. При цьому зауважимо, що кожен з авторів працював у своїй конкретній сфері, а отже безпосереднього дослідження зв'язку феномену лінійного прискорення етнічних процесів із проблемами ефективності аграрного комплексу в сучасній економіці не встановлено.

Таким чином, метою цієї статті є розв'язання локальної задачі в контексті формування

теоретико-методологічних засад використання етнічних процесів задля підвищення ефективності аграрного сектору в сучасній економіці. Така задача полягає в окресленні проблематики лінійного прискорення дивергенції етнічних полів з метою використання для перспективного підвищення ефективності годувального ландшафту

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Будучи вектором, етнічний феномен — це спрямований вихід за кордони первинної екологічної ніші в процесі розширення господарської діяльності. Такий процес подолання зовнішніх чинників стримування може носити соціальний, культурний, економічний, військовий, політичний, біологічний, правовий чи будь-який інший характер. Також цей вихід можна визначити немотивованим, тобто безпосередньо не обумовленим сукупністю факторів годувального ландшафту, невід'ємною складовою якого є сам етнос. Саме енергетична сутність прояву економічної активності етносів обумовлює інваріантну особливість етнічного вектора як економічного феномена. Наявність чіткої культурної зорієнтованості результатів господарювання являє собою географічну чітку спрямованість природної енергії при її трансформації в результати праці. Фізичне розташування відповідних енергетичних зон чітко відповідає певним областям земної поверхні. Наслідки ж та результати такої дискретності мають чітко виражений економічний характер, впливаючи на формування стереотипів поведінки в різних екологічних нішах. За рахунок цього формуються різні економічні системи, із сукупності яких і складається світова економіка. Тобто культурна приналежність результатів праці означає перенесення енергії в конкретні сфери світового господарського простору, що стає можливим лише за наявності векторних властивостей етносів відносно географічної системи координат [3, с. 62—64]. Розходження етнічних ознак (дивергенція) в системі світової економіки підтверджує природну сутність етносу як енергетичного потоку.

Ще одним емпірично зафіксованим фактом, що підтверджує сутність економічної діяльності етнічних колективів як енергетичних потоків, є феномен інверсії проективної енергії [6, с. 248—249]. Необхідно звернути увагу на те, що сам розгляд глобальної економіки і процесів, які в ній відбуваються, фактично означає, що розгляду підлягають особливості і результати взаємодії значної кількості етносів. Сутність феномена інверсії проективної енергії

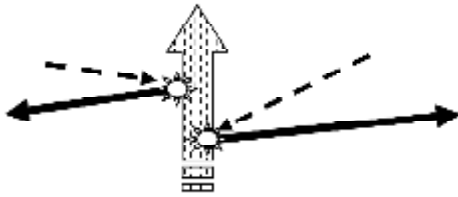

Рис. 1. Модель інверсії проективної енергії в світовій економіці

полягає в тому, що в міру свого розширення і проникнення в усі сфери суспільного життя, система ринкових відносин практично стає неподоланим бар'єром для реалізації господарських планів окремих етносів. Однак при виникненні такого бар'єру енергія етнічного колективу зазнає інвертування, тобто спрямовується замість творчих на руйнівні цілі. Іншими словами, енергія етносу під таким впливом спрямовується у бік економічної антитези — руйнування створеного на даний час. Оскільки світова економіка являє собою сукупність потоків енергії, то стає очевидним, що таким "дзеркальним" чином змінити свій характер при взаємодії з певним енергетичним потоком може тільки інший подібний потік. Саме в такому вигляді один потік може завадити руху і просуванню елементів іншого, у якого в силу наявності векторних характеристик немає можливості його обійти, певним чином викрививши свою траєкторію розповсюдження. Це могло б відбуватися тільки у випадку, якщо б він являв собою процес, відмінний за своєю енергетичною сутністю від потоку енергії як векторного поля. Зафіксована етнічна властивість своєрідного "рикошету" енергії, яка втрачає можливість трансформуватися в творчу діяльність, а вимушена обернутися в свою економічну протилежність — руйнацію, засвідчує, що етнос є потоком енергії (рис. 1).

На користь економічного визначення етносу як потоку енергії також свідчить той факт, що стосовно кожного конкретного етнічного колективу система ринкових відносин неухильно ліквідує набори так званих "неринкових"

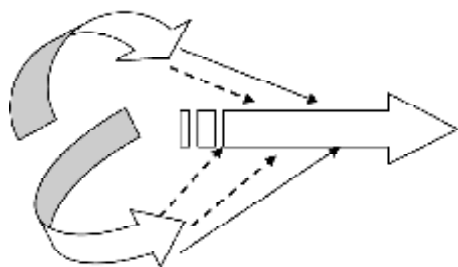

Рис. 2. Модель вилучення енергії із етнічних струмів світовою системою ринкових відносин

професій, тобто ті з них, що первинно обумовлені етнічним вектором. Раніше це явище було визначене як ринкова інверсія, оскільки в моделі етнічного вектора в багатомірному просторі видів господарської діяльності напрям вектора енергетичного обміну між етносами був перпендикулярним площині, утворюваній цими етнічними векторами [3, с. 28]. Інверсія як процес ліквідації не відповідних до поточних вимог ринку професій являє собою "вилучення" енергії із етнічних систем шляхом економічної заборони на певні види діяльності, які, подібно до інших, такої енергії також потребують. Оскільки система світової економіки є енергетичним потоком, міцність якого підтримується шляхом вилучення енергії із інших систем, то можна стверджувати, що такими системами можуть бути тільки інші потоки енергії. Інакше кажучи, потік енергії може підживлюватися енергією тільки з іншого потоку, причому більш потужного (рис. 2).

Процес своєрідного "підживлення" через ринкову інверсію відбувається за рахунок принципу економічної мозаїчності етнічних колективів. Це проявляється у захопленні найбільш активних та рухливих їх (етносів) елементів до результуючого потоку. На практиці це проявляється в тому, що, згідно з поточними вимогами ринкової кон'юнктури, фахівці вимушені вирішувати виключно прикладні завдання замість фундаментальних та стратегічних [7, с. 219—256].

Серед підтверджень прояву етносу як потоку енергії необхідно відзначити його здатність до відбудови власної господарської структури після її руйнації зовнішніми чинниками і, головне, у відповідності до збереженої мети, обумовленої етнічним вектором. Впродовж тривалого історичного періоду етнос здійснює господарську діяльність у відповідності до колективної підсвідомої мети і досить часто демонструє здатність до відтворення економічних систем після руйнівного зовнішнього впливу, зберігаючи при цьому як етнічну домінуючу попередні цілі [2, с. 440—461]. Сам факт збереження під зовнішнім впливом такої мети означає наявність ненульової різниці між поточними стереотипами економічної поведінки і тенденціями в динаміці етнічної психології. Тим самим, збереження цілі в життєдіяльності етносів означає наявність векторних ознак. Відтворювальна здатність по відношенню до господарських систем із збереженням їх цільової орієнтації також свідчить про властивості саме потоку в характері економічної поведінки етносів.

Як приклад для остаточного підтвердження властивостей потоку енергії можна навести феномен господарської адаптації етносів до системи світового ринку. Як правило, результати повної економічної адаптації етносів до системи світового ринку в довгостроковій перспективі носять негативний характер. Це природно обумовлено тим, що внаслідок такої політики господарські системи відповідних етносів опиняються в повній залежності від впливу зовнішніх чинників без будь-якої можливості що-небудь їм самотійно протипоставити. Адаптація завжди являє собою спрощення організації у відповідності із існуючою низкою зовнішніх умов і факторів впливу. Фактично, це ліквідація "ринково немотивованих" видів професій, тобто втрата векторної складової. Оскільки однозначна економічна адаптація неодмінно призводить до економічного краху через зовнішні причини, на які стає неможливим оказати превентивний вплив, то практичний прояв згубності економічної адаптації — це підтвердження векторних властивостей етносів. [2, с. 524—538].

Оскільки виняткова економічна адаптація призводить до фіаско, а кожний суперетнос є енергетичною потенційною системою, то в фізичному сенсі економічний крах означає незворотне поглинання енергії цієї системи певною потенційною ямою. Під визначенням "потенційної ями" мається на увазі певна область господарського простору, економічна взаємодія з якою не передбачає збереження первинного етнічного вектора як відповідного набору професій, поширених серед членів етнічного колективу. Тоді розрядка етнічної енергії в потенційну яму завжди буде означати відсутність в етнічному колективі, як системній економічній цільності, певного рівня кінетичної енергії (енергії руху), достатньої для того, аби подолати таку область оточуючого простору, якою є потенційна яма. Інакше кажучи, економічний крах обумовлений саме відсутністю етнічного вектора. Це означає, що спроможність до подолання економічних криз та формування своєї власної господарської системи як достатньо незалежної від коливань світової ринкової кон'юнктури — це беззаперечне свідчення наявності ненульового етнічного вектора, а відповідно, й енергетичного струму (рис. 3).

Як енергетичний потік етнос обумовлений силою первинного імпульсу, а отже, йому притаманне певне лінійне прискорення. Для етносу як власна екологічна ніша, так і зовнішня система ринкових чинників (техносфера та інтелектуальні досягнення) є певними потенцій-

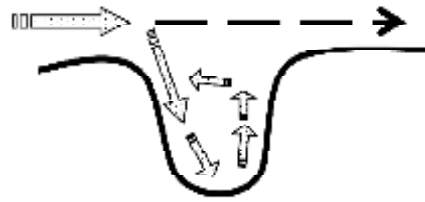

Рис. 3. Модель прояву властивостей потенційної ями відносно етнічного потоку

ними ямами. Вони не вимагають від етнічного колективу проявів надзвичайних зусиль у виникаючих ситуаціях, а лише потребують дотримання сукупності зовнішніх умов. Тому стосовно етнічного вектора будь-яка політика адаптації означатиме спробу пристосування енергетичного струму (кінетичної енергії) до потенційної ями. Можливих варіантів розвитку цієї ситуації може бути два: або потік завдяки достатньому рівню кінетичної енергії подолає притягання, обумовлене цією ямою, або відбудеться енергетичне падіння до неї з подальшою локалізацією самого потоку. Взагалі, поняття адаптації відносно потенційної ями завжди означає тільки одне — повністю і беззастережно опинитися в полі її притягання без прагнення виходу з неї. Особливо якщо врахувати, що з часом етнічний потік енергії все одне буде слабнути відповідно до 2-го принципу термодинаміки (згасатиме первинний імпульс поштовху), то шансів подолати за рахунок кінетичної енергії притягання потенційної ями буде все менше. До цього залишається тільки нагадати, що виникнення будь-яких проблем, пов'язаних з вирішенням завдань економічної адаптації, викликано виключно міжетнічною взаємодією. Отже, економічна адаптація — це завжди втрата власного етнічного вектора, який є критерієм наявності в етнічній системі власного запасу енергії для проведення самостійної господарської діяльності.

Дотепер поняття "етнос" означало дискретний елемент господарської взаємодії в світовій економіці, а також джерело природної енергії (її потік) для прояву активності з боку світового ринку як системи міжетнічних комерційних відносин. Щодо терміну "суперетнос", то він використовувався як позначення певного етнокультурного простору, а також як енергетичний потенціал, що розряджається у часі. Після визначення етносу як енергетичного потоку, стає можливим представити економічну сутність суперетносу. Нагадаємо, що суперетнос являє собою групу етносів, які одночасно виникли в подібних сусідніх екологічних нішах (годувальних ландшафтах). Відповідно, економічні системи в них будуть багато в чому по-

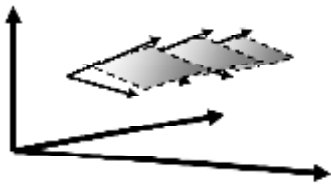

Рис. 4. Модель економічної сутності єдиного етнокультурного простору

дібними. Оскільки економічна взаємодія етносів з одного суперетносу, фактично означає господарську діяльність в межах групи ідентичних ландшафтів (екологічних ніш), то природні механізми саморегулювання тут проявлятимуться в повній мірі. В економічному сенсі це означатиме, що всередині суперетносу ринкові відносини завжди матимуть межу свого розвитку. Таке обмеження матиме місце внаслідок прояву етнічних векторів як домінування в певних сферах етнокультурних цінностей над ринковими факторами мотивації. Тобто економіка як така в межах суперетносу суттєво не порушує етнічних цінностей. Це виглядає цілком логічно, оскільки мова йде про єдиний окремий простір з ідентичними психологічними домінантами. В модельному зображенні це означає, що вектор, який відображує результат економічної взаємодії кожної пари етносів з одного суперетносу, не буде перпендикулярним утворюваній ними площині [3, с. 66] Більш того, оскільки етнопсихологічні настанови в один момент не дозволяють радикально змінювати набори професій в етнічних колективах, то вектор економічних (ринкових) професій має бути майже паралельним відносно площині етнічних векторів. У всякому разі — прагнути до такого свого стану. А подібність економічних систем в схожих годувальних ландшафтах означає, що і набори видів господарської діяльності в кожний момент мають бути в деякій мірі подібними. Тобто етнічні вектори етносів всередині суперетносу прагнутимуть до стійкого стану паралельності між собою. Оскільки всередині суперетносу результати праці людей спаяні єдиною етнокультурною приналежністю, то в економічному сенсі головним для вагомості суперетносу стає виконана в його межах робота. При взаємодії кожна пара етносів виконує свою певну частину від цієї всієї загальної ро-

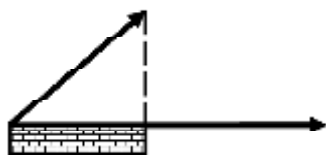

Рис. 5. Модель економічного процесу всередині суперетносу

боти з чіткою культурною приналежністю. Єдність культури означає єдність енергетичних процесів, які проявляються у вигляді праці людей [3, с. 67—68].

Взаємодія етносів в світовій економіці бути описана за допомогою векторного множення етнічних векторів (рис. 4). У межах суперетносу етнічні вектори прагнутимуть до паралельності, оскільки подібним екологічним нішам притаманні подібні набори видів господарської діяльності. Відповідно, і результируючий вектор економічної активності, що ілюструє економічну взаємодію кожної пари етносів, і площі паралелограмів як результат мозаїчної взаємодії попарно всіх членів етнічних колективів будуть прагнути до мінімальних значень. В економічному сенсі це означатиме несуттєві значення енергії, що перетікає між етносами у вигляді праці. Економічна інтерпретація цього факту полягає в тому, що всередині суперетносу енергетичний баланс обміну є таким, що господарські відносини між етносами постійно прагнуть стану рівноправ'я та рівноваги. Тому виконана в рамках суперетносу робота — це сума робіт, виконаних кожним етнічним колективом самостійно.

Для опису економічних процесів всередині суперетносу цілком може бути прийнятним апарат скалярного множення етнічних векторів. Це обумовлено тим, що скалярне множення двох векторів — це проєкція одного з них на інший, що в суто фізичному сенсі і означає виконану роботу (рис. 5).

Оскільки паралельні вектори проєцируються один на одного повністю, то для суперетносу притаманне найбільше економічне сприяння при здійсненні спільної економічної діяльності етносами, що входять до нього. Саме так прояв психологічного феномена етнічного відчуття "свій — чужий" отримає чітке економічне пояснення і математичний опис. Оскільки для суперетноса актуальним є саме скалярне множення між кожною парою етнічних векторів як сумарна робота, виконана кожним із етносів в рамках свого етнокультурного простору, то, на відміну від етносу, в економічному сенсі суперетнос являє собою скалярне поле. Тобто кожній точці суперетносу можна поставити у відповідність певний скаляр як значення вже виконаної роботи. А її результатам притаманна відповідна культурна приналежність, закріплена в психологічному сприйнятті людей.

Таким чином, незалежно від системи виміру, етнос являтиме собою вектор в економічному просторі, про що свідчить його госпо-

дарська діяльність, культурна орієнтація результатів людської праці, вихід за межі власної екологічної ніші, феномен інверсії проективної енергії, наявність ненульової дивергенції, характерні наслідки політики економічної адаптації, а також виконана робота як основа цементації суперетносів. Векторною є сама сутність етносу, незалежно від модельного зображення, а також наших специфічних знань щодо нього. Економічна векторна сутність залишається інваріантом. Векторне множення етнічних векторів — це умовна операція, яка відображує наявність енергетичного струму із однієї соціально-економічної системи до іншої. Так відбувається моделювання сутності взаємодії саме процесів, якими і є етноси як системні цільності. В економіці це означатиме, що при економічній взаємодії одна із сторін-учасників обов'язково виграє більше за іншу. Як системна цільність етнос являє собою набір певних стереотипів поведінки і колективну психологію його членів. Саме їх сполучення і утворює етнічний вектор, визначаючи колективну підсвідому ціль, відчуті або побачити яку можна в економічному прояві. Економічний вектор для етносу — це критерій переносу енергії в часі, тобто існування енергетичного струму, оскільки сам етнос як феномен біосфери працює на енергії живої речовини. Перенесення енергії (потік) означає спрямований рух енергії із природного кругообігу до техносфери, тобто незворотне виведення речовини із циклів обігу енергії і речовини в природі.

Вектор потоку енергії означає, скільки енергії в кожний проміжок часу споживається етносом і яка її частка трансформується через працю в економічному прояві. Економічний вектор етносу — це струм енергії із природного кругообігу до техносфери, а не круговорот енергії чи живої речовини в природі. Вектор — це процес виведення речовини та енергії із циклів обігу задля економічних потреб споживання. Перенесення такого потоку природної енергії здійснюється через людей та їх працю. Векторний характер етнічного поля — це здатність до такого перенесення етносом природної енергії в часі і просторі. Іншими словами, етнічний вектор — це критерій переносу енергії.

Таким чином, для вивчення процесів, що мають місце у світовій економіці, кожний етнос слід розглядати як самостійний енергетичний спрямований потік (вектор), що розсіюється у часі і переносить енергію в просторі. В цього потоку є природне джерело (поштовх етногенезу) і йому притаманне розходження (ди-

вергенція). Таку дивергенцію етнічного потоку можна спостерігати і моделювати в просторі видів господарської діяльності (як системі координат) у вигляді динаміки професій всередині конкретного етносу. Слід відзначити, що така система координат є досить зручною, але не єдиною, оскільки інваріантність етносу проявлятиметься завжди. Кожна точка енергетичного потоку (окрема людина як мозаїчний елемент) у вимірі змінених ним за певний період видів професійної діяльності в цій системі координат характеризується своїм ротором (обертальним характером руху в потоці). Наявність роторної складової означає зміну цією людиною видів економічної діяльності в межах певного їх існуючого набору та плинність цього процесу. Те ж саме стосується й окремо взятої соціальної чи професійної групи, а також і етносу в цілому. Поступове зменшення у часі енергії джерела енергетичного струму етносу призводить до збільшення значення роторної складової в поведінці етнічного вектора і подальшого зменшення інтенсивності енергетичного потоку до повного згасання. З часом етнічний вектор все менше впливатиме на вибір видів професій членами етносів, а тому вони все частіше обиратимуть професії у відповідності до ринкових (роторних) орієнтирів. Таке протистояння між ринковими мотивами та культурними домінантами проходить через все життя етносу, проявляючись в його економічній діяльності [3, с. 48—85; 6, с. 156—194; 7, с. 162—218]. В міру згасання власної енергії етносу, тобто вектора "стереотипи — психологія", роль його обертальної (роторної) складової збільшується. Це означає модельне сполучення психології із стереотипами поведінки, тобто заміну лінійного прискорення на доцентрове (рис. 6).

Прикладом прояву такого ротора всередині суперетносу чи імперії як економічної системи є звичайний етнічний сепаратизм, як правило, первинно оснований саме на економічних проблемах та обмеженнях. Адже не існує проблеми національної (етнічної) нерівності, а є натомість загальна проблема нерівності [8, с. 245—294]. А загальна, тобто інваріантна проблема економічної нерівності може бути саме енергетичною, а отже, незалежною від раціональної волі окремих людей. Визнання "загальності" проблеми нерівності є признанням її незалежності від думок людей та їх дій. Таким чином, оскільки в економічному контексті етнічне поле має ненульову дивергенцію, змінюючись у часі відповідно до 2-го начала термодинаміки, то модель "розрядки енергетичного

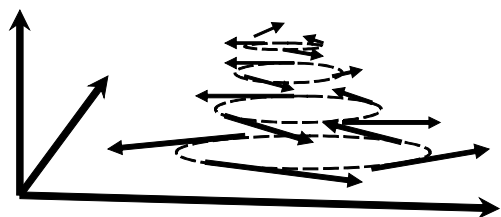

Рис. 6. Роторний тип поведінки етнічного вектору в ринкових умовах

потенціалу" етнокультурної системи фактично відображує існування енергетичного потоку. Так як кожний етнос є системною цілісністю дискретного типу, то і відповідний енергетичний потік в кожний момент являє собою дискретну область з власними значеннями енергетичних параметрів. У процесі міжнародної економічної діяльності ці потоки пересікаються між собою, вступаючи у взаємодію, однак їх дискретність при цьому зберігається. Такий дискретності також притаманний інваріантний характер, тобто незалежність від систем виміру. Звідси виникає запитання: чим саме може бути фактично забезпечена у всіляких проявах дискретність етносу як енергетичного струму? З фізичної точки зору можна стверджувати, що дискретність енергетичного потоку по відношенню до інших подібних за походженням потоків може забезпечити тільки один головний чинник — відмінність значень лінійних прискорень елементів в цих потоках. Оскільки під швидкістю етнічного потоку енергії мається на увазі поточна інтенсивність споживання і трансформації природної енергії, то під відмінністю прискорень потоків слід розуміти різну динаміку інтенсивностей споживання енергії етносами. Отже, що при пропорційній зміні різних за абсолютним значенням інтенсивностей потоків, вони цілком природно можуть синхронізуватися і зливатися у часі в єдиний енергетичний струм.

ВИСНОВОК

Для моделювання та ефективного прогнозування процесів в аграрному секторі в умовах сучасної світової економіки принципово необхідним стає усвідомлення важливості врахування векторних ознак та феномену лінійного прискорення етнічних процесів. Саме ці ознаки є фактичним критерієм гарантії стратегічної ефективності годувального ландшафту (екологічної ніші відповідного суперетносу). Будучи певними інваріантами в умовах сучасної світової економічної біфуркації, ці характеристики етнічних процесів стають своєрідними дороговказами для досягнення цілей економічної діяльності людства.

Література:

1. Двойных К.Е. Эффективность экологической ниши годувального ландшафта: векторная инвариантность этнических процессов / К.Е. Двойных // Агросвіт. — 2014. — № 11. — С. 9—15.
2. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли / Гумилев Л.Н. — СПб.: Азбука-классика, 2002. — 608 с.
3. Двойных К.Е. Парадигма экономического вампиризма: этническая основа экономики: монография / Двойных К.Е. — Одесса: Юридическая литература, 2007. — 448 с.
4. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей / Богоявленская Д.Б. — М.: Академия, 2001. — 320 с.
5. Меняйлов А.А. Психоанализ великой борьбы / Меняйлов А.А. — М.: Крафт+, 2004. — 576 с.
6. Панарин А.С. Искушение глобализмом / Панарин А.С. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. — 416 с.
7. Паршев А.П. Почему Россия не Америка / Паршев А.П. — М.: Изд-во "Крымский мост-9Д", 2000. — 414 с.
8. Сорокин П.А. Человек, цивилизация, общество / Сорокин П.А. — М.: Политиздат, 1992. — 544 с.

References:

1. Dvoynikh, K.E. (2014), "The feeding landscape ecological niche effectiveness: ethnical processes vector invariance", Agrosvit, vol. 11, pp. 9—15.
2. Gumilev, L.N. (2002), Etnogenes I Biosfera Zemli [Ethnogenes and biosphere of the Earth], Azbuka-klassika, S.-Petersburg, Russia.
3. Dvoynikh, K.E. (2007), Paradigma ekonomicheskogo vampirizma [The paradigm of economical vampirism], Law literature, Odessa, Ukraine.
4. Bogoyavlenskaya, D.B. (2001), Psihologiya tvorcheskih sposobnostei [The creative abilities psychology], Akademia, Moscow, Russia.
5. Menyailov, A.A. (2004), Psihoanaliz velikoy borby [The Great battle psychoanalysis], Kraft+, Moscow, Russia.
6. Panarin, A.S. (2002), Iskushenie globalizmom [Globalizm temptation], EKSMO-Press, Moscow, Russia.
7. Parshev, A.P. (2000), Pochemu Rossiya ne Amerika [Why Russia is not US], Krymskiy Most 9-D, Forum, Moscow, Russia.
8. Sorokin, P.A. (1992), Chelovek, civilizatsiya, obshchestvo [The human, civilization, society], Politizdat, Moscow, Russia.

Стаття надійшла до редакції 06.08.2014 р.